

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת פסחים, דף צ"ב

"ואמר רבי יוחנן: דבר תורה אפילו עשה אין בו,
שנאמר ויעמוד יהושפט בקהל יהודה וירושלים... לפני
החצר החדשה. מאי חצר החדשה - שחידשו בו דבר"

לטעמייהו - לשיטתם
אזדו - הלכו

הסבר: רבי יוחנן אומר שמהתורה אין איסור
לטבול יום להיכנס לחצר העזרה, אלא זו תקנת
חכמים שנתחדשה בימי בית ראשון.

★ | מן ההסטוריה

ישיבת בני עקיבא כפר הרא"ה

ישיבת בני עקיבא בכפר הרא"ה נוסדה בי'
בחשוון ה'ת"ש (1939) על ידי הרב משה צבי
נריה במושב העובדים הדתי כפר הרא"ה,
ונחשבה ל"אם הישיבות התיכוניות". הישיבה
הייתה הראשונה בישיבות בני עקיבא ששילבה
לימודים ישיבתיים ולימודי חול, ותלמידיה
ניגשו לבחינות הבגרות. ראשוני התלמידים היו
13 בחורים, שאליהם הצטרפו אחר כך קבוצה
נוספת בראשות הרב אברהם צוקרמן זצ"ל,
שהיה שותפו של הרב נריה במשך עשרות
שנים לניהול הישיבה. במשך השנים שולבו
בישיבה, מעבר ללימודי הקודש, גם עבודת
אדמה ומקצועות חול. בישיבה הושם דגש על
שילוב של תלמידים מכל הארץ, ומכל העדות
ורמות הלימודים תוך יצירת אינטגרציה בין
כולם, כאשר הרב נריה סולל דרך חינוכית
ייחודית המשלבת תורה ועבודה, לימוד עם
חוויה, ויצירת מקום בו יגדלו הבחורים ויקבלו
כלים רוחניים וחינוכיים לכל החיים. בין בוגרי
הישיבה ניתן למצוא דמויות חשובות מכל
תחומי החיים - בצבא, במערכת החינוך
והמשפט, בחקלאות, בפעילות ציבורית,
ובשאר מקצועות ותחומי החיים.

הבניין ההיסטורי
של ישיבת בני
עקיבא כפר הרא"ה
(Wikipedia,
מיכאלי)

סדר מועד | מסכת פסחים צ"ב-צ"ח | פרשת תצוה | ט"ו באדר (21-27 לפברואר)

דף צ"ב: אפר פרה אדומה בשבת

אדם שנטמא בטומאת מת ורצה להיות טהור, צריך שיזו (יתיזו) עליו ממים שיש
בהם אפר של פרה אדומה. מן התורה, בשבת מותר להזות מאפר פרה אדומה, ובכל
זאת חכמים גזרו לאסור זאת מפני שקיים חשש, פן יעבירו את המים האלה בפרשות
הרבים ויטלטלו אותם ארבע אמות, ויעברו על איסור מן התורה.

דף צ"ג: ילד שנהיה בר מצוה אחרי פסח

מעשה בילד, שהיה חי בזמן שבית המקדש היה קיים ורצה לעלות עם אביו ועם
משפחתו לירושלים, כדי להקריב קורבן פסח, אלא שלצערו בליל הסדר הוא
היה חולה ולא יכול היה לעלות לירושלים. מיד לאחר הפסח חגגו לו בר מצוה.
השאלה עליה נחלקו רבי ורבי נתן היא האם עתה, עליו להקריב קורבן פסח בי"ד
באיר, כמו כל האנשים שלא הצליחו להקריב קורבן פסח בי"ד בניסן? מצד אחד,
הוא לא הקריב קורבן פסח ראשון, אולי הוא צריך להקריב קורבן פסח שני. מצד
שני, הרי בי"ד בניסן הוא עוד היה ילד, וילדים אינם חייבים להקריב קורבנות, אז מי
אמר שבגלל שבי"ד בניסן, כשהוא היה ילד, הוא לא הקריב, עכשיו הוא יהיה חייב?
בשאלה הזו נחלקו רבי ורבי נתן. רבי אומר שהוא חייב, ורבי נתן אומר שהוא פטור.

דף צ"ד: רשעותו של נבוכדנאצר

נבוכדנאצר מלך בבל היה מלך גדול מאוד ורשע עוד יותר גדול. הוא שלט על
מדינות רבות, ועל אנשים רבים, אבל כל זה לא הספיק לו. רבן יוחנן בן זכאי אומר,
שנבוכדנאצר אמר: אני אעלה לשמים, גבוה גבוה, ואהיה דומה לקב"ה. כאשר
הוא אמר זאת, יצאה בת קול משמים וענתה לו: "רשע בן רשע, בן בנו של נמרוד
הרשע. אתה חושב לעלות לשמים, גבוה גבוה? תחשוב, כמה זמן חי בן אדם
בעולם הזה - שבועים שנה? שמונים שנה? אפילו אם כל החיים שלך תלך לשמים,
לא תצליח להגיע לשמים, שהם כל כך רחוקים וגבוהים. נבוכדנאצר היה רשע
כמו הסבא שלו, שרצה לבנות מגדל גדול כדי להגיע עד השמים ולמרוד בקב"ה.

דף צ"ה: פסח ראשון ופסח שני

מי שלא הקריב קורבן פסח בי"ד בניסן, כי היה טמא, או שהיה רחוק מירושלים,
מקריב קורבן פסח בי"ד באיר. במה שונים שני הקורבנות הללו זה מזה, ובמה
הם דומים? שני הבדלים:
א. בפסח ראשון אסור שהיה בבית חמץ, אבל בפסח שני מותר. ב. בעת אכילת
קורבן פסח ראשון אומרים הלל, אבל באכילת פסח שני, אין מצוה לומר הלל.
שלושה דברים דומים:
א. בשניה ששוחטים את שני הקורבנות אומרים את ההלל.
ב. את שני הקורבנות אוכלים באותה צורה: הבשר צלוי ואינו מבושל במים,
ואוכלים אותו יחד עם מצה ועם מרור.
ג. את שני הקורבנות מקריבים בשבת, אם י"ד בניסן וי"ד באיר חלים בשבת.

על המפה

כפר הרא"ה

כפר הרא"ה הוא מושב דתי שנמצא בעמק חפר. הוא הוקם בשנת תרצ"ד (1933) על ידי עולים מאירופה. נקרא על שם הרב אברהם יצחק הכהן קוק. בשנת ת"ש (1940) הקים הרב משה צבי נריה במקום את הישיבה התיכונית כפר הרא"ה, שנחשבת לאם הישיבות התיכוניות, ושילבה בין לימוד תורה לעבודת האדמה וללימודי חול. כיום גרים ביישוב כ-1,500 תושבים.

הכניסה לכפר הרא"ה (Wikipedia, Agbad)

מתפללים

לפנים אירוע שיעור דיון סוער:

לקראת פורים, התארגנו והתנדבו חניכים בתנועת הנוער בעיר לחלק משלוח מנות חבילות מזון למשפחות נזקקות, כחלק ממצוות החג של "מתנות לאביונים". בין המתנדבים התנהל ויכוח כיצד יש לבצע את משלוח המנות הזה.

מצד שני:

חלק מבני הנוער טענו שבאופן הזה שבאים אליהם הביתה - זה עלול לבייש את המשפחות הנזקקות. עדיף לרכז את כל משלוחי המנות במקום אחד, ולהודיע למשפחות שכל מי שרוצה יכול לבוא לקחת, וכך לחסוך מהם אולי את הבושה בלהיכנס אליהם הביתה.

מצד אחד:

חלק מהחניכים טענו שכל מתנדב יקבל כתובת של משפחה נצרכת, ויביא אליה הביתה את משלוח המנות. כך הוא גם יראה מקרוב את מצבה של המשפחה, ייצור עם בני המשפחה קשר אישי, ואולי ימשיך את הקשר איתם גם בהמשך הדרך.

וא...? ע"תכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד* של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

מתנות לאביונים

אחת המצוות בפורים היא מתנות לאביונים, כפי שכתוב במגילת אסתר "משלוח מנות איש לרעהו, ומתנות לאביונים". חז"ל דייקו מהפסוק שיש לתת לפחות שתי מתנות לשני אביונים, מתנה לכל אביון. המתנה צריכה להיות אוכל שאפשר לאכול בו ביום, או כסף שאפשר לקנות בו אוכל.

מי אני?

1. נולד בעיר לודז' בפולין בשנת תרע"ג (1913). עלה ארצה בשנת תר"צ (1930). נפטר בי"ט כסלו תשנ"ו (1995) ונקבר בבית העלמין בכפר הרא"ה.
2. רב ומחנך, מייסד מרכז ישיבות בני עקיבא, ונחשב ל"אבי דור הכיפות הסרוגות".
3. שימש כחבר כנסת, וחזן פרס ישראל על מפעל חיים.
4. בשנת ת"ש ייסד את ישיבת בני עקיבא הראשונה בכפר הרא"ה.
5. חיבר את המנון בני עקיבא: "יד אחים לכם שלוחה".

אברהם יצחק הכהן קוק

מספר
מבית
לעיר

0
העולם
ברית
העולם

1948
אברהם
אביו

2238
בני
במצרים

2448
אפרים
ומנשה

2448
מתן
תורה

2883
דוד
המלך

2934
חונת
בית
המלך

3340
חורבן
בית
המלך

3408
הקמת
בית
המלך

3728
הלל
הזקן

3828
בית
המלך

3930
רבי
הנשיא

4260
התלמוד
התלמוד

495
חזית
התלמוד

-

-
- Illustration of a young boy with brown hair, wearing a green t-shirt and blue pants, lying on his stomach and reading a red book. He is wearing a blue cap and has his hands clasped near his face. The background is a light blue pattern of white leaves. A blue banner with the text 'ללמוד זה כיף' (Learning is fun) is at the bottom right.

„לשם שכל אדם יוכל ללמוד“

סדר מועד | מסכת פסחים, דפים צ"ו-צ"ח

דף צ"ו: פסח מצרים

הפעם הראשונה שבני ישראל הקריבו קורבן פסח הייתה באותה שנה שבה הם יצאו ממצרים. אחר הצהרים הם שחטו את קורבן הפסח. בלילה אכלו את בשרו ובאותו לילה, בחצות הלילה, היתה מכת בכורות וכל בכורי מצרים מתו. בבוקר, יצאו בני ישראל ממצרים.

באותו קורבן פסח שהקריבו בפעם הראשונה, היו דינים מיוחדים.

למשל, הם היו צריכים להקין את הכבש ארבעה ימים לפני פסח ולומר: "זה יהיה קורבן פסח". כמו כן, הם היו צריכים להזות (להתיז) מדם הקורבן על המשקוף של הדלת ועל המזוזות של הדלת. בנוסף, הם היו צריכים לאכול אותו לבושים עם כל הבגדים, כאילו שהם מיד הולכים לצאת לדרך. וגם היו צריכים לאכול אותו מהר, בחיפזון.

דף צ"ז: איזו בהמה אפשר להקריב לקורבן פסח?

יש סוגים שונים של קורבנות: יש קורבן עולה, קורבן שלמים, קורבן חטאת, קורבן אשם, ועוד סוגים שונים של קורבנות. יש דבר אחד שמשותף לכל הקורבנות והוא, שאפשר להקריב קורבן רק בהמה טהורה ולא בהמה טמאה. אבל, גם בהמות הטהורות, לא כולן ראויים לכל הקורבנות. למשל, קורבן עולה אפשר להקריב גם מכבשים וגם משורים, אבל בתנאי שהוא זכר ולא נקבה. לעומת זאת, קורבן שלמים, אפשר להקריב גם מכבשים וגם משורים, גם מזכרים וגם מנקבות. יש קורבנות שאפשר להקריב רק מבהמה מגיל שנה עד גיל שנתים, ויש קורבנות להפך, שאפשר להקריב אותם רק מבהמה שעדיין אינה בת שנה.

בדף זה מלמד התלמוד, שקורבן פסח אפשר להקריב מצאן בלבד, לא מפרות ולא משורים (בקר), אלא מכבשים או מעזים, והוא צריך להיות עד גיל שנה בלבד, ורק זכר.

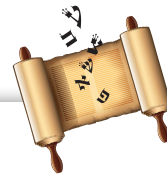
דף צ"ח: הכבש שפרח

לפני פסח היו מתארגנות קבוצות קבוצות של משפחות. כל קבוצה היתה קונה לעצמה כבש או עז בשביל קורבן פסח. הקבוצות הללו נקראות "חבורות". מה הדין במקרה כמו בסיפור הבא?

בני חבורה אחת קנו כבש, בדקו היטב שאין בו מום, ושפרחו אותו בחצר הבית כדי להקריב אותו בבית המקדש. והנה, בשעת הצהרים, ניגש האבא לחצר, ולחרדתו גילה שהכבש נמלט ואיננו. מיד אמר האבא לבנו ראובן: "רוץ מהר וחפש אתריו". רץ ראובן ותפס את הכבש, אבל מרוב המולה ודחוק הוא לא מצא את אבא שלו ואת אחיו, אז הוא הקריב את קורבן הפסח לבד. גם אביו ואחיו הקריבו קורבן פסח, כי הם לא ידעו אם ראובן הצליח לתפוס את הכבש שפרח.

מה עושים עכשיו? איזה כבש יאכלו, את הראשון או את השני? המשנה אומרת שראובן יאכל את הכבש שמצא, ואבא שלו ואחים שלו, יאכלו את הכבש שאותו הקריבו ראשון.

דבר תורה

מאז סיפור לידתו של משה רבנו בפרשת שמות ועד לסוף התורה כולה - מוזכר שמו של משה בכל הפרשות כולן. רק בפרשה שלנו הושמט שמו של משה ולא הוזכר בה, ויש להבין מדוע דווקא בפרשת תצווה, מכל הפרשות כולן, לא מוזכר משה? כשמשה רבנו חוזר ממדין כדי להנהיג את ישראל ולהוציאם ממצרים, מעידה התורה על הענווה הגדולה של אהרן אשר קיבל את אחיו בשמחת הלב, למרות שמשה היה צעיר ממנו ובעל תפקיד ההנהגה: "וראך ושמוח בליבו". משה רוצה להשיב לאהרן את הכבוד הראוי לו ולכן דווקא בפרשה העוסקת בבגדי הכהונה, שכל כולם לפאר ולכבד את הכהנים, שם משה את עצמו בצד ולא נזכר בה. בכך הוא משיב לאחיו על הכבוד שנתן לו, ומדגיש את חשיבותו וגדולתו של אהרן.

ריבוע קסמים

כתבו את התשובות לשאלות הבאות בריבוע, כך שיתקבלו אותן מילים במאוזן ובמאונך:

1. רצה, חלם.
2. מזים אותו על הטמא.
3. מכינים ממנה את 2.

(נלס 'לסא' לאם: טולמוח)

שאלות השבוע

1. באיזה פסח מותר לאכול חמץ?
2. מה עשה סבא של נבוכדנאצר?
3. האם במצרים היה אפשר לאכול את הפסח עם פיג'מה?

בין הפתרים נכונה תיעור הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל: talmudhagrala@medison.co.il. יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים. *בפיקוח ראה חשבון

תלמוד ישראלי

בחנות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
 טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
 מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
 יו"ר חבר הנאמנים: רון חיים פריילימן

